

Mishnah Hullin, chapter 6

משנה חולין פרק ו

(1) The law [of “a man ... who traps a wild animal or bird that may be eaten, and sheds its blood, then] he must cover the blood [with dust” (Leviticus 17:13)] is applicable in the Land of Israel and outside the Land, during the existence of the Temple and after the existence of the Temple, [and is applicable only] regarding non-consecrated [animals], but not [regarding] consecrated [animals]. It applies [only] to beast and bird, whether they are at one's disposal [i.e., domesticated, even if were not actually “trapped”] or not at one's disposal. It applies also to a *koy* since it is an animal about which there is a doubt [whether, it is classified as a beast — חיה and requires the covering of its blood, or as an animal — בהמה, and does not]. And [therefore] it may not be slaughtered on a Festival [a bird or a beast may be slaughtered on a Festival, provided he prepared earth with which to cover the blood (see Betzah 1:2)] and if one [went ahead and] slaughtered the *koy*, he may not cover up its blood [the Rabbis forbid this, since people viewing, would believe that he is covering the blood because a *koy* is indeed a beast and not an animal thus, people would erroneously believe that its *heilev* (fats corresponding to sacrificial fats offered on the altar) are fats of a beast which are permitted to eat].

(2) If a person slaughtered [a beast or a bird] and it was found to be *treifah* [and prohibited from being eaten], (see above 3:1) or if he sacrificed it to idols [and may not derive any benefit from it], or if he slaughtered that which was non-consecrated inside the Sanctuary, or that which was consecrated, outside [the

רבנו עובדיה מברטנורא

א כיסוי הדם כו'. משום דבעי למתני בחולין אבל לא במוקדשין, נקט לכולהו: במוקדשין. חטאת העוף ועולת העוף. וכן קדשי בדק הבית אם עבר ושחטן אין טעונים כיסוי: ונהג בחיה ובעוף. למעוטי בהמה. דלא תימא בהמה בכלל חיה. ונפקא לן מדרכתיב בבכור בעל מום (דברים טו) על הארץ תשפכנו כמים, מה מים אינן טעונים כיסוי, אף דם בהמה אינו טעון כיסוי: במזומן. עוף הגדל בבית: ונהג בכוי. בריה בפני עצמה היא, ולא הכריעו בה חכמים אם חיה היא וטעונה כיסוי, אם בהמה ואינה טעונה כיסוי: ואין שוחטים אותו ביום טוב. משום דילמא (לא) בעי כיסוי, ומספיקא לא מחללינן יום טוב: ואם שחטו ביום טוב אין מכסין את דמו. ואפילו היה לו עפר מוכן או אפר. שמא יאמר הרואה, חיה ודאי הוא ולפיכך כיסה דמו ביום טוב, ויבוא להתיר חלבו:

Sanctuary], or if he slaughtered a beast or a bird that was sentenced to be stoned [in all of the aforementioned cases, one is forbidden from deriving any benefit from them]. Rabbi Meir says: That he is obligated [to cover up the blood, Rabbi Meir is of the opinion that a proper slaughter which does not render the animal permitted to be eaten, is still considered sufficient slaughter regarding the obligation to cover its blood], but the Sages say that he is exempt. If he slaughtered [a beast or a bird] and it became *neveilah* through his hand or if he stabbed it or detached [the organs of its throat, even Rabbi Meir agrees that] he is exempt from covering [the blood].

(3) If a deaf-mute, a mentally impaired [person] or a minor slaughtered while others watched over them [their slaughtering being valid (see Hullin 1:1), the] one [observing] must cover up the blood, but if they were alone [according to the view of Rabbi Meir, that one may assume they did not slaughter properly], one need not cover [the blood]. Similarly regarding the law of “the mother and offspring [may not be slaughtered on one day],” if these slaughtered [the mother] while others watched over them, it is forbidden to slaughter [its calf] after them, but if [they slaughtered the mother while] they were alone, Rabbi Meir permits to slaughter [the calf] after them, but the Rabbis forbid it [since it is a possibility that they slaughtered properly]; they agree however, that if a person did slaughter [after them], he has not incurred forty lashes [since even according to the Rabbis it is also possible that the slaughter was completely invalid and thus the slaughter of the calf would not be forbidden].

רבנו עובדיה מברטנורא

ב ר' מאיר מחייב. דסבר, שחיטה שאינה ראויה, שמה שחיטה: **וחכמים פוטרם.** דסברי, לאו שמה שחיטה. והלכה כחכמים: **ג ואחרים רואין אותן.** דבכהאי גוונא שחיטתן כשרה: **חייב לבטות.** אותן אחרים שרואים, חייבים לבטות, כדתנן לקמן שחט ולא כסה וראהו אחר חייב לבטות: **פטור מלכסות.** ר' מאיר קאמר לה, דסבר שחיטת חרש שוטה וקטן בינן לבין עצמן נבילה גמורה היא הואיל ורוב מעשיהן מקולקלין. ורבנן פליגי עליה דר' מאיר בין ארישא בין אסיפא, אלא דנטרי ליה עד דאסיק למלתיה והדר פליגי עליה, וסברי רבנן דספק נבילה היא, ולא נבילה ודאית, הלכך, לענין כיסוי חייבים לבטות, ואין שוחטין אחריהן אותו ואת בנו, דשמא שחיטה מעלייתא היא, והלכה

וּקְדָשִׁים בְּחוּץ, חֲזִיהַ וְעוֹף הַנְּסֻקָּלִים, רַבִּי מְאִיר מְחַיֵּב, וְחֻכְמִים פּוֹטְרִין. הַשּׁוֹחֵט וְנִתְנַבְּלָה בְּיָדוֹ, הַנּוֹחֵר, וְהַמְעַקֵּר, פֶּטוּר מִלְכָּסוֹת: **ג** חֲרַשׁ שׁוֹטֵה וְקָטָן שֶׁשָּׁחַטוּ וְאַחֲרֵים רֹאִין אוֹתָן, חַיִּב לְכַסּוֹת. בֵּינָן לְבֵין עֲצָמָן, פֶּטוּר מִלְכָּסוֹת. וְכֵן לְעִנְיַן אוֹתוֹ וְאֵת בְּנוֹ, שֶׁשָּׁחַטוּ וְאַחֲרֵים רֹאִין אוֹתָן, אָסוּר לְשַׁחֹט אַחֲרֵיהֶם. בֵּינָן לְבֵין עֲצָמָן, רַבִּי מְאִיר מְתִיר לְשַׁחֹט אַחֲרֵיהֶן, וְחֻכְמִים אוֹסְרִים. וּמוֹדִים שָׂאֵם שָׁחַט, שְׂאִינוֹ סוֹפֵג אֶת הָאֲרָבָעִים:

(4) If a person slaughtered a hundred beasts in one place, one covering suffices for them all, [so too,] if [he slaughtered] a hundred birds in one place, one covering suffices for all, if [he slaughtered] a beast and a bird in one place, one covering suffices for both. Rabbi Yehudah says: If he slaughtered a beast he should cover up its blood and then slaughter the bird [and cover it up separately. Rabbi Yehudah maintains that since the verse lists them separately “a wild animal or bird” (ibid.) therefore, they must be separate obligations]. If he slaughtered and did not cover [the blood] and another saw it, the other is obligated to cover. If he covered it and it became uncovered, he need not cover it again. If the wind covered it up [and it became uncovered,] he is obligated to cover [it again].

(5) If the blood got mixed with water: if it still has the color of blood, it must be covered. If it became mixed with wine [the wine] is to be regarded as though it was water [and had it, in fact, been mixed with water, if it still would have the color of blood, it must be covered]. If it became mixed with the blood of cattle [which does not require covering] or with the blood of a beast [released through bloodletting, which does not require covering], it is to be regarded as though it were water. Rabbi Yehudah says: Blood cannot neutralize blood [because מין במינו לא בטל — the same kind, mixed with the same kind, does not nullify].

(6) The blood that spurted out [onto a wall] and which is upon the knife must [be

רבנו עובדיה מברטנורא

כרבי מאיר: ד שחט חיה וכסנה ואחר כך ישחוט את העוף. דכתיב (ויקרא יז) חיה או עוף, הפסיק זה מזה, להטעין כיסוי לכל אחד ואחד. ורבנן סברי, האי או מבעי ליה לחלק, דאי לאו או, הוה אמינא אין צריך כיסוי אלא אם כן שחט שניהם. והכל מודים דלענן ברכה אינו מברך אלא ברכה אחת. ואין הלכה כר' יהודה: וראוהו אחר חייב לכסות. דכתיב בפרשת כיסוי הדם, ואומר לבני ישראל, מצוה זו תהא על כל בני ישראל: כסוה הרוח חייב לכסות. ולא שנו אלא שחזר ונתגלה, אבל לא חזר ונתגלה, פטור מלכסות: ה נתערב בין. שהוא אדום ואין מראה הדם ניכר בו: רואין אותו. יין: כאילו הוא מים. ואם היה מראית דם ניכר במים כשיעור זה, חייב לכסות: נתערב בדם בהמה. דלאו בר כיסוי הוא. ורובו דם בהמה: או בדם החיה. בדם היקז של חיה: רואין אותו שאינו טעון כיסוי: כאילו הוא מים. ואם היה הדם הזה של שחיטת חיה ועוף ניכר בו, חייב לכסות: אין דם

ד שחט מאה חיות במקום אחד, פסוי אחד לכין. מאה עופות במקום אחד, פסוי אחד לכין. תיה ועוף במקום אחד, פסוי אחד לכין. רבי יהודה אומר, שחט חיה, יכסנה ואחר כך ישחוט את העוף. שחט ולא כסה וראהו אחר, חייב לכסות. כסוה ונתגלה, פטור מלכסות. כסוה הרוח, חייב לכסות: ה דם שנתערב במים, אם יש בו מראית דם, חייב לכסות. נתערב בין, רואין אותו כאילו הוא מים. נתערב בדם בהמה או בדם החיה, רואין אותו כאילו הוא מים. רבי יהודה אומר, אין דם מבוטל דם: ו דם הנתז ושעל הסכין,

scraped off and] also be covered. [Explaining the above.] Rabbi Yehudah says: When is this the case? When there is no other blood but that, but when there is other blood [which can be covered] besides this, it need not be covered.

(7) With what may one cover and with what may one not cover? One may cover with fine dung or with fine sand, with lime, with a pottery fragment or a brick or a[n earthenware] plug [of a cask] that has been ground into powder, but one may not cover [blood] with coarse dung, or coarse sand, nor with a brick or a[n earthenware] plug [of a cask] that has not been ground into powder, nor may one invert a vessel over it. Rabbi Shimon ben Gamliel stated the rule: Anything which [at one time or another] plants could grow in [e.g., a brick, before it hardened], may be used to cover [blood, provided it has been ground], but [most] anything in which plants cannot grow may not be used to cover [blood].

רבנו עובדיה מברטנורא

מבטל דם. ואפילו אין מראית דם ניכרת במים כמות דם בהמה זה, אין דם החיה בטל. דקסבר ר' יהודה מין במינו לא בטיל. ואין הלכה כר' יהודה: **ו דם הניתז.** על גבי הכותל: **אימתני.** לפרושי קא אתי ולא לאפלוגי: **ו ובחול הדק.** כל שאין היוצר צריך לכתשו: **חרסית.** שחיקת חרסין: **ובמגופה.** כיסוי של חרס שעל פי החבית: **דבר שאין מגדל בו צמחים אין מכסים בו.** וסיד וחרסית ולבינה ומגופה שכתשן דתנן לעיל שמכסין בהן, אע"ג שאין מגדלים צמחין, הואיל ומעיקרא קודם שנעשית בהן מלאכה היו מגדלים צמחים, מכסין בהן. והאי כללא דרבן שמעון בן גמליאל לאו דוקא. דהא נסורת של חרשים דקה, ונעורת של פשתן, אמרינן בברייתא דמכסין בהן אע"ג דאינן מגדלין צמחין. ואפר מכסים בו משום דאקרי עפר דכתיב (במדבר יט) מעפר שריפת החטאת, וכן מכסים בשחיקת הזהב דכתיב (איוב כח) ועפרות זהב לו:

חֵיב לְכַסּוֹת. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵימָתִי, בְּזִמְנֵי שְׂאִין שֶׁם דָּם אֲלֵא הוּא. אֲבָל יֵשׁ שָׁם דָּם שְׂלֵא הוּא, פְּטוּר מִלְכָּסוֹת: **ו בְּמָה מְכַסִּין, וּבְמָה אֵין מְכַסִּין.** מְכַסִּין בְּזָבֵל הַדֵּק, וּבְחוּל הַדֵּק, בְּסִיד, וּבְחָרְסִית, וּבִלְבָנָה וּבְמַגּוּפָה שְׁכַתְשָׁן. אֲבָל אֵין מְכַסִּין לֹא בְזָבֵל הַגָּס, וְלֹא בְחוּל הַגָּס, וְלֹא בְלְבָנָה וּמַגּוּפָה שְׂלֵא כְתֻשָׁן, וְלֹא יִכְפֶּה עָלָיו אֶת הַכֶּלִי. כָּלֵל אָמַר רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל, דְּבַר שְׁמַגְדֵּל (בו) צְמָחִין, מְכַסִּין בוֹ. וְשְׂאִינוֹ מַגְדֵּל צְמָחִין, אֵין מְכַסִּין בוֹ: